

Lesley Griffiths AS

Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig

17 Tachwedd 2020

Annwyl Lesley

Datganiadau ysgrifenedig o dan Reol Sefydlog 30C: Rheoliadau Cynhyrchion Amaethyddol, Bwyd a Diod (Diwygio etc.) (Ymadael â'r UE) 2020

Gwnaethom ystyried datganiad ysgrifenedig Llywodraeth Cymru, a osodwyd o dan Reol Sefydlog 30C, mewn perthynas â **Rheoliadau Cynhyrchion Amaethyddol, Bwyd a Diod (Diwygio etc.) (Ymadael â'r UE) 2020** yn ein cyfarfod ar **9 Tachwedd 2020**.

Byddwch yn gwybod mai diben y Rheoliadau yw creu cynlluniau Dynodiadau Daeryddol (GIs) sy'n gweithio ar gyfer Prydain, a rheoliadau'r DU y gellir eu gorfodi yn ddomestig ar gyfer y sectorau gwin a diodydd gwirodol, gyda'r nod deul o sicrhau gwarchodaeth barhaus i 86 o enwau presennol cynnyrch y DU sydd wedi'u cofrestru fel Dynodiadau Daeryddol o dan gynlluniau'r UE, a sicrhau bod y DU yn parhau i gyflawni ei chyfrifoldebau o ran Sefydliad Masnach y Byd.

Rydym wedi cymryd diddordeb yng nghynnydd y rhaglen fframweithiau cyffredin, yn enwedig gan fod sefydlu'r fframweithiau hyn yn gysylltiedig yn gynhenid â'r **Cytundeb Rhynglywodraethol ar Fil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) a Sefydlu Fframweithiau Cyffredin**, a'r ddeddfwriaeth sy'n cael ei dwyn ymlaen o dan delerau'r Cytundeb hwnnw.

Pan fo fframwaith yn ddeddfwriaethol (neu'n rhannol ddeddfwriaethol) ei natur a bod deddfwriaeth yn cael ei gosod gerbron y Senedd, ein bwriad yw adrodd yn unol â'n cylch gwaith o dan Reol Sefydlog 21, yn ogystal ag adrodd ar unrhyw faterion cyfansoddiadol ehangach. Byddwch yn ymwybodol ein bod wedi mabwysiadu'r dull hwn gyda Gorchymyn Cynllun Masnachu Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr 2020 diweddar.

Mae llunio'r Rheoliadau yn berthnasol i fframweithiau cyffredin ac am y rhesymau hyn rydym yn amlinellu ein pryderon isod.

Gwyddom fod Dynodiadau Daeryddol Bwyd (Enwau Bwyd Gwarchoddedig) yn parhau'n un o'r meysydd polisi fframweithiau cyffredin sy'n destun dadl. Mae dadansoddiad Llywodraeth y DU o fframweithiau cyffredin ym mis Medi 2020 yn nodi bod y mater hwn yn destun trafodaethau parhaus rhwng y llywodraethau. Felly, nid yw'n eglur i ni pam mae Llywodraeth y DU wedi bwrw ymlaen â'r Rheoliadau hyn pan nad yw trafodaethau

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN

SeneddDCC@senedd.cymru

0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

SeneddLJC@senedd.wales

0300 200 6565

o'r fath wedi'u cwblhau. Byddem yn ddiolchgar o gael esboniad ar ddealltwriaeth Llywodraeth Cymru o'r pwynt hwn.

Ymhellach, er bod y Rheoliadau hyn yn ceisio cynnal cyfundrefn bresennol yr UE ar ôl y cyfnod pontio, nid ydym yn deall, pe bai unrhyw lywodraeth yn y DU yn ceisio gwyro oddi wrth y cynllun a gyflwynir gan y Rheoliadau hyn, sut y byddai'r broses ar gyfer rheoli sefyllfa o wyro o'r fath ac unrhyw anghydfod posibl yn cael ei gweithredu. Unwaith yn rhagor, byddem yn ddiolchgar o gael esboniad ar farn Llywodraeth Cymru ar y mater hwn.

Gwyddom hefyd, ar y dechrau, fod cytundeb ar draws y DU y byddai cynllun Dynodiadau Daearyddol newydd (i ddisodli cynllun GI yr UE) yn cael ei roi ar waith drwy ddeddfwriaeth sylfaenol. Er ei fod ymhell o fod yn ddelfrydol, rydym o'r farn y byddai Bil y DU i gyflawni'r nod hwn wedi rhoi rhywfaint o gyfle i drafod a chraffu yn y Senedd drwy'r broses cydsyniad deddfwriaethol.

Rydym yn cydnabod bod y Rheoliadau hyn, unwaith yn rhagor, yn creu swyddogaethau cydredol sy'n arferadwy gan Weinidogion Cymru a Gweinidogion y DU, a nodwn y farn a fynegir yn y datganiad ysgrifenedig:

"Mae Rheoliadau 2020 hefyd yn cynnwys darpariaeth sy'n galluogi swyddogaethau a roddir i Weinidogion Cymru i fod yn arferadwy gan yr Ysgrifennydd Gwladol o ran Cymru gyda chydsyniad Gweinidogion Cymru. At hynny, rhoddir rhai swyddogaethau i'r Ysgrifennydd Gwladol yn unig, ond maent yn arferadwy o ran Cymru dim ond gyda chydsyniad Gweinidogion Cymru. Mae gan y swyddogaethau botensial i gynnwys y gofynion cydsyniad yn Atodlen 7B i Ddeddf Llywodraeth Cymru ac felly gallant gyfyngu o bosibl ar gymhwysedd y Senedd yn y dyfodol. Fodd bynnag, mae swyddogion Llywodraeth Cymru yn cynnal trafodaethau gyda Swyddfa Ysgrifennydd Gwladol Cymru mewn perthynas â Gorchymyn o dan adran 109 o Ddeddf Llywodraeth Cymru i ddiwygio Atodlen 7B er mwyn negyddu'r cyfyngiad posibl ar gymhwysedd y Senedd yn y dyfodol."

Rydym oll yn ymwybodol, os yw'r Senedd yn dymuno dileu elfen Gweinidog y DU o swyddogaeth gydredol, yna byddai'n rhaid i Lywodraeth y DU gydsynio i'w dileu. I'r graddau hynny, ac fel yr amlygir yn y datganiad ysgrifenedig, mae'r Rheoliadau'n effeithio ar gymhwysedd deddfwriaethol y Senedd.

Rydym yn cydnabod bod Llywodraeth Cymru mewn trafodaethau â Llywodraeth y DU ynghylch Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor a wnaed o dan adran 109 o *Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006* i negyddu'r effaith ar gymhwysedd deddfwriaethol y Senedd drwy ddileu'r angen am gydsyniad Llywodraeth y DU mewn perthynas â swyddogaethau cydredol. Mae'n destun pryder, fodd bynnag, nad yw'r amserlen ar gyfer y Gorchymyn hwn ar gael eto. Byddem yn ddiolchgar o gael diweddariad ar y mater penodol hwn.

Mae'r anghytuno hefyd rhwng Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU ynghylch a yw cynlluniau Dynodiadau Daearyddol wedi'u datganoli yn ychwanegu at ein pryderon ac yn tynnu sylw ymhellach at gymhlethdod cynyddol y setliad datganoli yng Nghymru.

Nodwn safbwynt Llywodraeth Cymru fel y nodir yn y datganiad ysgrifenedig:

"Mae swyddogion Llywodraeth Cymru o'r farn bod Rheoliadau 2020 yn cynnwys darpariaethau sy'n rhoi swyddogaethau i'r Ysgrifennydd Gwladol mewn meysydd sydd o fewn cwmpas cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd.

(...)

Mewn perthynas â chynlluniau GI, mae gennym ddiddordeb mawr mewn sicrhau bod GIs Cymru yn cael eu diogelu ledled y DU (ac yn ddelfrydol, drwy'r trafodaethau ar bartneriaeth yr UE yn y dyfodol). * Mae offerynnau blaenorol sy'n cael eu cydgrynhoi yn Rheoliadau 2020 wedi bod yn destun gohebiaeth barhaus rhwng Defra a Llywodraeth Cymru, gyda swyddogion Llywodraeth Cymru yn anghytuno â safbwynt Defra bod GIs yn ymwneud â materion a ddargedwir. Fodd bynnag, yn dilyn trafodaethau, cytunwyd y bydd gan Weinidogion Cymru rôl ystyrlon yn y trefniadau llywodraethu ar gyfer y cynllun GI.

Nid yw'r ffaith bod Llywodraeth Cymru yn sicrhau cytundeb rhynglywodraethol â Llywodraeth y DU a fyddai'n rhoi 'rôl ystyrlon' i Weinidogion Cymru yn y trefniadau llywodraethu ar gyfer y cynllun Dynodiad Daearyddol, yn ein barn ni, yn cynrychioli datrysiad boddhaol i'r mater hwn. Byddwch yn gwybod ein bod wedi bod yn lleisio ein pryderon yn gyson ynghylch amllder cytundebau o'r fath, yn enwedig gan nad ydynt yn rhwymo'r naill lywodraeth na'r llall. At hynny, nid yw'r ateb hwn i'r anghydfod yn datrys y broblem o ran a yw cynlluniau Dynodiad Daearyddol wedi'u datganoli. Dylai telerau'r cytundeb a wnaed rhwng Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU fod ar gael i'r cyhoedd, a dylai copi ohono gael ei rannu â'r Senedd cyn gynted â phosibl.

Rydym wedi tynnu sylw Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Materion Gwledig y Senedd at y materion hyn. Atodir fy llythyr at Gadeirydd y Pwyllgor hwnnw, er gwybodaeth i chi.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn hefyd at Gadeirydd y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol.

Byddem yn ddiolchgar o gael ymateb i'r llythyr hwn erbyn 1 Rhagfyr 2020

Yn gywir

Mick Antoniw AS
Cadeirydd

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg
We welcome correspondence in Welsh or English

Mike Hedges AS

Cadeirydd

Y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig

17 Tachwedd 2020

Annwyl Mike

Datganiadau ysgrifenedig o dan Reol Sefydlog 30C: Rheoliadau Cynhyrchion Amaethyddol, Bwyd a Diod (Diwygio etc.) (Ymadael â'r UE) 2020

Gwnaethom ystyried datganiad ysgrifenedig Llywodraeth Cymru, a osodwyd o dan Reol Sefydlog 30C, mewn perthynas â **Rheoliadau Cynhyrchion Amaethyddol, Bwyd a Diod (Diwygio etc.) (Ymadael â'r UE) 2020** yn ein cyfarfod ar **9 Tachwedd 2020**.

Mae'r Rheoliadau sy'n destun y datganiad ysgrifenedig yn gwneud nifer o newidiadau i ddeddfwriaeth ddomestig a deddfwriaeth sy'n deillio o'r UE, a'u pwmpas yw darparu ar gyfer gweinyddu a gorfodi Dynodiadau Daearyddol (GI) yn ddomestig ar gyfer Prydain Fawr.

Rydym yn ymwybodol o'r **gwaith** a gyflawnodd eich Pwyllgor y llynedd ar enwau bwyd gwarchodedig ac, oherwydd diddordeb a chyfrifoldebau cyffredinol eich Pwyllgor yn y maes hwn, rydym am dynnu eich sylw at y Rheoliadau a'r datganiad ysgrifenedig am y rhesymau a nodir isod.

Cytunodd y DU a'r UE, yn y Protocol Ymadael Iwerddon-Gogledd Iwerddon y bydd dynodiadau daearyddol Gogledd Iwerddon yn parhau i gael eu gwarchod gan drefn Dynodiadau Daearyddol yr UE ar ôl diwedd y cyfnod pontio. Efallai y gwyddoch fod dyfodol Dynodiadau Daearyddol o ran y DU a'r UE yn cael ei drafod ar hyn o bryd fel rhan o'r trafodaethau ar y berthynas rhyngddynt yn y dyfodol. Pe bai dim cytundeb, byddai angen i gynhyrchion Prydain Fawr gydymffurfio â gweithdrefn ymgeisio trydydd gwledydd yr UE i gael cofrestrriad yr UE.

Bydd y diwygiadau a wneir gan y Rheoliadau hyn felly'n creu cynlluniau Dynodiadau Daearyddol Prydain sy'n gweithio, a rheoliadau'r DU y gellir eu gorfodi yn ddomestig ar gyfer y sectorau gwin a diodydd gwirodol, gyda'r nod deul o sicrhau gwarchodaeth barhaus i 86 o enwau presennol cynnyrch y DU sydd wedi'u cofrestru fel Dynodiadau

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN

 SeneddDCC@senedd.cymru

 0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

 SeneddLJC@senedd.wales

 0300 200 6565

Daearyddol o dan gynlluniau'r UE a sicrhau bod y DU yn parhau i gyflawni ei chyfrifoldebau o ran Sefydliad Masnach y Byd.

Mae'r Rheoliadau hefyd yn darparu ar gyfer defnyddio logo Dynodiadau Daearyddol newydd ar gynhyrchion gwarchoddedig fel rhan o'r cynllun, h.y. bydd cig oen Cymreig fel bwyd gwarchoddedig yn dod gyda logo 'gwarchoddedig gan y DU' yn y dyfodol.

Mae anghytundeb rhwng Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU ynghylch a yw cynlluniau Dynodiadau Daearyddol wedi'u datganoli. Yn ei datganiad ysgrifenedig, mae Llywodraeth Cymru yn dweud ei barn ar y pwynt hwn:

“Mae swyddogion Llywodraeth Cymru o'r farn bod Rheoliadau 2020 yn cynnwys darpariaethau sy'n rhoi swyddogaethau i'r Ysgrifennydd Gwladol mewn meysydd sydd o fewn cwmpas cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd.

(...)

Mewn perthynas â chynlluniau GI, mae gennym ddi-ddordeb mawr mewn sicrhau bod GIs Cymru yn cael eu diogelu ledled y DU (ac yn ddelfrydol, drwy'r trafodaethau ar bartneriaeth yr UE yn y dyfodol). * Mae offerynnau blaenorol sy'n cael eu cydgrynhoi yn Rheoliadau 2020 wedi bod yn destun gohebiaeth barhaus rhwng Defra a Llywodraeth Cymru, gyda swyddogion Llywodraeth Cymru yn anghytuno â safbwynt Defra bod GIs yn ymwneud â materion a ddargedwir.”

Mae Gweinidogion Cymru, fodd bynnag, wedi cytuno y bydd ganddynt rôl ystyrlon yn y trefniadau llywodraethu ar gyfer y cynllun Dynodiadau Daearyddol. Sicrhawyd y rôl hon drwy gytundeb rhynglywodraethol; fel y bydd eich Pwyllgor yn gwybod, nid yw cytundebau o'r fath yn rhwymo'r naill llywodraeth na'r llall. At hynny, nid yw'r ateb hwn i'r anghydfod, wrth gwrs, yn datrys y mater a yw cynlluniau Dynodiad Daearyddol wedi'u datganoli. Ni chyhoeddwyd dim cytundeb rhynglywodraethol fe ymddengys.

Efallai yr hoffech wybod hefyd fod y Rheoliadau yn creu swyddogaethau cydredol y gall Gweinidogion Cymru a Gweinidogion y DU eu harfer. Os yw'r Senedd yn dymuno dileu elfen Gweinidog y DU o swyddogaeth gydredol, yna byddai'n rhaid i Lywodraeth y DU gydsynio i'w dileu. I'r graddau hynny, mae'r Rheoliadau'n effeithio ar gymhwysedd deddfwriaethol y Senedd. Mae Llywodraeth Cymru yn cynnal trafodaethau gyda Llywodraeth y DU ynghylch Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor a wnaed o dan adran 109 o *Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006*. Byddai Gorchymyn o'r fath yn negyddu'r effaith ar gymhwysedd deddfwriaethol y Senedd drwy ddileu'r angen am gydsyniad Llywodraeth y DU mewn perthynas â swyddogaethau cydredol, ond nid yw'r amserlen ar gyfer y Gorchymyn hwn ar gael hyd yma.

Byddwch yn gwybod fod Dynodiadau Daearyddol Bwyd (Enwau Bwyd Gwarchoddedig) yn parhau yn un o'r meysydd polisi fframweithiau cyffredin sy'n destun dadl. Mae dadansoddiad Llywodraeth y DU o fframweithiau cyffredin ym mis Medi 2020 yn nodi bod y mater hwn yn destun trafodaethau parhaus rhwng y llywodraethau. Nid yw'n eglur i ni pam mae Llywodraeth y DU wedi bwrw ymlaen â'r Rheoliadau hyn pan nad yw trafodaethau o'r fath wedi'u cwblhau. Felly, er bod y Rheoliadau hyn yn ceisio cynnal cyfundrefn bresennol yr UE ar ôl y cyfnod pontio, pe bai unrhyw lywodraeth yn y DU yn

ceisio gwyro oddi wrth y cynllun a gyflwynir gan y Rheoliadau hyn, nid oes proses y cytunwyd arni ar gyfer rheoli sefyllfa o'r fath.

Rydym hefyd yn ymwybodol bod eich gwaith blaenorol ar y mater hwn wedi nodi pryderon ynghylch effaith unrhyw gytundebau masnach yn y dyfodol ar gynllun Dynodiadau Daearyddol.

Rwy'n ysgrifennu at Lywodraeth Cymru i fynegi ein pryderon am lunio'r Rheoliadau, yn enwedig gan eu bod yn codi materion o bwysigrwydd cyfansoddiadol, pwysigrwydd gwleidyddol a phwysigrwydd cyfreithiol. Rwyf hefyd yn bwriadu tynnu sylw at gymhlethdod cynyddol y setliad datganoli yng Nghymru, fel y dangoswyd yn sgîl yr anghydfod ynghylch y Rheoliadau.

Yn gywir

Mick Antoniw AS
Cadeirydd

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg
We welcome correspondence in Welsh or English

